ECLI:LV:ZRT:2020:1120.C73467220.4.S
Lieta Nr. C73467220
Lietas arhīva Nr. C-4672-20/24

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Bauskā 2020. gada 20. novembrī

Zemgales rajona tiesa:
tiesnese Indra Tikuma izskatīja rakstveida procesā Bauskā civillietu Bigbank AS prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Bigbank AS, reģistrācijas Nr. 10183757, (turpmāk – Prasītājs) cēla tiesā prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, (turpmāk – Atbildētājs) par parāda, kas izriet no aizdevuma līguma Nr. /numurs/, piedziņu. Prasība pamatota ar Civillikuma 1278., 1280., 1286., 1319., 1587., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1754., 1756., 1759., 1764., 1765., 1934., 1943., 1945. pantu, 1946.panta pirmo daļu.

Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja parādu 21 977,98 *euro*, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 16 647,26 *euro*, nesamaksātajiem procentiem par kapitāla lietošanu par laika posmu no 2017. gada 15. jūnija līdz 2019. gada 27. novembrim 4615,61 *euro*, līgumsoda saskaņā ar 6.3. apakšpunktu 700,31 *euro*, piedziņas izdevumiem 14,80 *euro*.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] 2009. gada 30. jūlijā starp Atbildētāju un Prasītāju, kura vārdā darbojas Bigbank AS Latvijas filiāle, noslēgts Aizdevuma līgums Nr. /numurs/ (turpmāk – Līgums), saskaņā ar kuru Atbildētājs saņēma aizdevumu 22 443,38 *euro* ar gada procentiem par aizdevuma lietošanu – 12,55 % no aizdevuma summas, ar pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus Līguma maksājuma grafikā noteiktajos termiņos un apmērā.

[1.2] Kā nodrošinājums minēto saistību izpildei 2009. gada 30. jūlijā starp Atbildētāju un Prasītāju noslēgts Ķīlas līgums Nr. /numurs/. Ķīlas devējs ar mērķi nodrošināt parādsaistību izpildi, kas izriet no Līguma, nodeva ķīlā nekustamo īpašumu "/nosaukums/", Sējas pagasts, Rīgas rajons.

[1.3] 2009. gada 14. augustā starp Atbildētāju un Prasītāju noslēgta Līguma Vienošanās Nr. 1, saskaņā ar kuru noteikta aizdevuma summas izmaksas un atmaksas kārtība, un mainīti gada procenti par aizdevuma lietošanu – 12,53 % no aizdevuma summas.

[1.4] Saskaņā ar Līguma vispārējo noteikumu 2.1. apakšpunktu Atbildētājam bija jāveic maksājumi maksājumu grafikā noteiktajos datumos. Ik mēnesi, atskaitot pirmo un pēdējo maksājumu, Atbildētājam bija jāveic samaksa 359,70 *euro* apmērā.

[1.5] Ņemot vērā, ka Atbildētājs neveica maksājumus saskaņā ar Līguma maksājumu grafiku, bija izveidojies saistību parāds un 2010. gada 12. februārī starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu (turpmāk – Vienošanās Nr. 2), ar kuru noteikts, ka Atbildētājs uzsāk no Līguma izrietošo maksājumu dzēšanu ar 2010. gada 20. februāri un turpmāk četru mēnešu laikā katra mēneša 20. dienā veic maksājumu 142,29 *euro* apmērā, kā arī apņemas vienoties par turpmāku parāda atmaksu. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 2 3.4. apakšpunktu netiek aprēķināts līgumsods parāda atmaksas periodā un visi maksājumi, kas veikti šīs vienošanās laikā, dzēš saistības saskaņā ar Līguma noteikumiem. Vienošanās Nr. 2 netika pildīta, netika saņemti maksājumi Vienošanās 3.1. apakšpunktā noteiktajos datumos un apmērā.

[1.6] 2010. gada 16. jūnijā starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu (turpmāk Vienošanās Nr. 3), ar kuru tika noteikts, ka atbildētājs uzsāk no Līguma izrietošo maksājumu dzēšanu ar 2010. gada 20. jūniju un turpmāk četru mēnešu laikā katra mēneša 20. dienā veic maksājumu 142,29 *euro* apmērā, kā arī apņemas vienoties par turpmāku parāda atmaksu. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 3 3.4. apakšpunktu netiek aprēķināts līgumsods parāda atmaksas periodā un visi maksājumi, kas veikti šīs vienošanās laikā, dzēš saistības saskaņā ar Līguma noteikumiem. Vienošanās Nr. 3 netika pildīta, netika saņemti maksājumi Vienošanās 3.1. apakšpunkta noteiktajos datumos un apmērā.

[1.7] 2014. gada 29. janvārī Prasītājs veicis Līguma maksājumu grafika pārrēķinu, atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības centra lēmumam, par ko klients informēts, nosūtot Līguma maksājumu grafika grozījumus uz Līgumā norādīto pasta adresi.

[1.8] 2015. gada 27. martā starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu (turpmāk – Vienošanās Nr. 4), ar kuru tika noteikts, ka Atbildētājs uzsāk no Līguma izrietošo maksājumu dzēšanu ar 2015. gada 20. aprīli un turpmāk trīs mēnešu laikā katra mēneša 20. dienā veic maksājumu pirmo maksājumu 1000 *euro* apmērā un turpmākos divus maksājumus 500 *euro* apmērā, kā arī apņemas vienoties par turpmāku parāda atmaksu. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 4 2.4. apakšpunktu netiek aprēķināts līgumsods parāda atmaksas periodā un visi maksājumi, kas veikti šīs vienošanās laikā, dzēš saistības saskaņā ar Līguma noteikumiem. Vienošanās Nr. 4 netika pildīta, netika saņemti maksājumi Vienošanās Nr. 4 2.1. apakšpunktā noteiktajos datumos un apmērā. Pēc vienošanās tika saņemti divi maksājumi kopā 600 *euro* apmērā, kas ir ieskaitīti saistību dzēšanai saskaņā ar Līguma noteikumiem. Turklāt saskaņā ar Vienošanās Nr. 4 4. punktu gadījumā, ja tiek pārkāpti 2.1. apakšpunktā minētie parāda atmaksas noteikumi (ikmēneša maksājuma apmērs un datums), kreditoram ir tiesības turpināt parāda piedziņu (saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem).

[1.9] 2015. gada 15. septembrī starp Prasītāju un Atbildētāju tika noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu (turpmāk – Vienošanās Nr. 5), ar kuru tika noteikts, ka Atbildētājs uzsāk no Līguma izrietošo maksājumu dzēšanu ar 2015. gada 20. septembri un turpmāk četru mēnešu laikā katra mēneša 20. dienā veic maksājumus 500 *euro* apmērā, kā arī apņemas vienoties par turpmāku parāda atmaksu. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 5 2.4. apakšpunktu netiek aprēķināts līgumsods parāda atmaksas periodā un visi maksājumi, kas veikti šīs vienošanās laikā, dzēš saistības saskaņā ar Aizdevuma līguma noteikumiem. Vienošanās Nr. 5 netika pildīta, netika saņemti maksājumi Vienošanās Nr. 5 2.1. apakšpunktā noteiktajos datumos un apmērā. Pēc vienošanās tika saņemti trīs maksājumi kopā 500 *euro* apmērā, kas ir ieskaitīti saistību dzēšanai saskaņā ar Līguma noteikumiem. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 5 4. punktu gadījumā, ja tiek pārkāpti Vienošanās Nr. 5 2.1. apakšpunktā minētie parāda atmaksas noteikumi (ikmēneša maksājuma apmērs un datums), kreditoram ir tiesības turpināt parāda piedziņu (saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem).

[1.10] 2016. gada 8. septembrī starp Prasītāju un Atbildētāju tika noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu (turpmāk – Vienošanās Nr. 6), ar kuru

tika noteikts, ka Atbildētājs uzsāk no Līguma izrietošo maksājumu dzēšanu ar 2016. gada 20. septembri un turpmāk četru mēnešu laikā katra mēneša 20. dienā veic maksājumus 500 *euro* apmērā, kā arī apņemas vienoties par turpmāku parāda atmaksu. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 6 2.4. apakšpunktu netiek aprēķināts līgumsods parāda atmaksas periodā un visi maksājumi, kas veikti šīs vienošanās laikā, dzēš saistības saskaņā ar Līguma noteikumiem. Vienošanās Nr. 6 netika pildīta, netika saņemti maksājumi Vienošanās Nr. 6 2.1. apakšpunktā noteiktajos datumos un apmērā. Pēc vienošanās tika saņemti četri maksājumi kopā 1800 *euro* apmērā, kas ir ieskaitīti saistību dzēšanai saskaņā ar Līguma noteikumiem. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 6 4. punktu gadījumā, ja tiek pārkāpti Vienošanās Nr. 6 2.1. apakšpunktā minētie parāda atmaksas noteikumi (ikmēneša maksājuma apmērs un datums), Kreditoram ir tiesības turpināt parāda piedziņu (saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem).

[1.11] 2017. gada 4. aprīlī starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu (turpmāk - Vienošanās Nr. 7), ar kuru tika noteikts, ka Atbildētājs uzsāk no Līguma izrietošo maksājumu dzēšanu ar 2017. gada 15. aprīli un turpmāk trīs mēnešu laikā katra mēneša 15. dienā veic maksājumus 292,21 *euro* apmērā, kā arī apņemas vienoties par turpmāku parāda atmaksu. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 7 2.4. apakšpunktu netiek aprēķināts līgumsods parāda atmaksas periodā un visi maksājumi, kas veikti šīs vienošanās laikā, dzēš saistības saskaņā ar Līguma noteikumiem. Pēc vienošanās tika saņemti trīs maksājumi kopā 877,42 *euro* apmērā, kas ir ieskaitīti saistību dzēšanai saskaņā ar Līguma noteikumiem.

[1.12] 2017. gada 26. oktobrī starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgta Vienošanās par parāda dzēšanu (turpmāk – Vienošanās Nr. 8), ar kuru tika noteikts, ka Atbildētājs uzsāk no Līguma izrietošo maksājumu dzēšanu ar 2017. gada 28. oktobri un turpmāk četru mēnešu laikā katra mēneša 20. dienā veic maksājumus 292,21 *euro*, izņemot pēdējo ceturto maksājumu 3201,56 *euro* apmērā, kā arī apņemas vienoties par turpmāku parāda atmaksu. Saskaņā ar Vienošanās Nr. 8 2.4. apakšpunktu netiek aprēķināts līgumsods parāda atmaksas periodā un visi maksājumi, kas veikti šīs vienošanās laikā, dzēš saistības saskaņā ar Līguma noteikumiem. Vienošanās Nr. 8 netika pildīta, netika saņemti maksājumi Vienošanās Nr. 8 2.1. apakšpunktā noteiktajos datumos un apmērā. Pēc vienošanās tika saņemti divi maksājumi kopā 584,42 *euro* apmērā, kas ir ieskaitīti saistību dzēšanai saskaņā ar Līguma noteikumiem. Turklāt saskaņā ar Vienošanās Nr. 8 4. punktu gadījumā, ja tiek pārkāpti Vienošanās Nr. 8 2.1. apakšpunktā minētie parāda atmaksas noteikumi (ikmēneša maksājuma apmērs un datums), kreditoram ir tiesības turpināt parāda piedziņu (saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem).

[1.13] Saskaņā ar Līguma 6.3. apakšpunktu par Līgumā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu, aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu 1 % (samazināts līdz 0,5 %) apmērā no nesamaksātās aizdevuma summas par katru kavējuma dienu.

[1.14] Saskaņā ar Līguma 5.1. apakšpunktu aizdevējs ir tiesīgs pirms termiņa vienpusēji atkāpties no Līguma un pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu no aizņēmēja gadījumā, ja aizņēmējs ir nokavējis no Līguma izrietošās maksājuma saistības izpildi kopā vismaz par sešdesmit dienām. Aizņēmējam šādā gadījumā ir pienākums nekavējoties samaksāt Aizdevējam nesamaksāto līgumsodu, neatmaksātos procentus un aizdevuma summu.

Tā kā Atbildētājs nebija izpildījis savas saistības un maksājuma termiņa nokavējums pārsniedza sešdesmit dienas, Prasītājs 2019. gada 27. novembrī pieņēma lēmumu izmantot savas tiesības pieprasīt no Atbildētāja parāda samaksu, kas tika noformēts rakstveidā brīdinājuma formā un nosūtīts Atbildētājam ierakstītā vēstulē 2019. gada 27. novembrī. Brīdinājumā Prasītājs lūdza Atbildētāju septiņu dienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas izpildīt savas saistības vai sazināties ar Prasītāju, lai vienotos par parāda pakāpenisku samaksu. Pēc brīdinājuma nosūtīšanas Atbildētājs nav veicis nevienu maksājumu. Atbildētājs līdz šī pieteikumu parakstīšanas brīdim savas saistības nav izpildījis.

[2] Prasības pieteikums Atbildētājam nosūtīts uz deklarētās dzīvesvietas adresi. Noteiktajā termiņā paskaidrojumu Atbildētājs neiesniedza.

[3] Ar tiesneses 2020. gada 4. septembra lēmumu, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu, lietas izskatīšana noteikta 2020. gada 20. novembrī rakstveida procesā, noteikts termiņš paskaidrojumu vai procesuālu lūgumu iesniegšanai līdz 2020. gada 30. oktobrim, par ko paziņots lietas dalībniekiem. Prasītājam pieprasīts sniegt papildu paskaidrojumus (lietas 47.–49. lapa).

[4] Prasītājs iesniedza papildu paskaidrojumus (lietas 50.–51. lapa).

[4.1] Pamatojoties uz Līguma vispārējo noteikumu 6.3. apakšpunktu Atbildētājam noteikts pienākums par maksājuma grafikā noteikto maksājuma atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu maksāt līgumsodu 1 % apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu. Vadoties pēc labas ticības principa, Prasītājs nepiemēro līgumsodu pilnā apmērā, bet labprātīgi samazinājis to līdz 0,5 % apmēram. Līgumsoda pieprasījums ir Prasītāja tiesības, nevis pienākums, tādēļ ievērojot dispozitivitātes principu, Prasītājam ir izvēles tiesība, kādā apmērā pieprasīt savu tiesību aizsardzību tiesas ceļā, tai skaitā, tiesības prasīt piedzīt tikai daļu no aprēķinātā līgumsoda.

[4.2] Piekrīt, ka tiesiskās attiecības starp Prasītāju un Atbildētāju uzskatāmas par patērētāja un pakalpojuma sniedzēja attiecībām un tās pakļautas patērētāju tiesību regulējumam. Piekrīt, ka starp pusēm noslēgtais līgums ir standarta līgums un savstarpēji neapspriests, bet Atbildētājam bija tiesības vērsties pie Prasītāja ar pretenzijām par kādu no viņaprāt netaisnīgu noteikumu izslēgšanu no Līguma, kā arī Atbildētājam ir tiesības vērsties tiesā savu tiesību aizsardzībai. Pirms un pēc prasītāja vēršanās tiesā Atbildētājs savas tiesības nav izmantojis, pie tam, saistību izpildes nokavējums ir ilgstošs un nav iegūti pierādījumi, ka Atbildētājam būtu pastāvējuši objektīvi iemesli, kas apgrūtinātu saistības izpildi. Lai arī Atbildētājs ir uzskatāms par patērētāju, tas nedod pamatu nepārprotami Atbildētāju atbrīvot no līgumsoda samaksas. Pušu tiesisko attiecību izveidošanās brīdī spēka bija Ministru kabineta 2008. gada 25. augusta Noteikumi Nr. 692 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu". Minēto noteikumu 17.9. apakšpunkts paredz, ka kreditēšanas līgumā norāda atbildību par līgumsaistību pārkāpumiem. Aizdevuma līguma vispārējos noteikumos aizņēmējs parakstījis. Līdz ar to ir secināms, ka puses līgumā vienojušās par līgumsodu saistības neizpildīšanas gadījumam. Prasītāja ieskatā Patērētāju tiesību aizsardzības likums nav vērsts uz to, lai atbrīvotu patērētāju no jebkādas atbildības par līguma saistības pārkāpumu un attaisnotu jebkādu patērētāja rīcību, bet gan lai aizsargātu patērētāju no tādu noteikumu piemērošanu, kuri rada nesamērīgu atbildību par līguma saistības neizpildīšanu. Atzīstot jebkādu patērētājam neizdevīgu līguma noteikumu par netaisnīgu netiktu ievērots pušu vienlīdzības princips. Līguma noteikums par atbildību līguma pārkāpuma gadījumam (līgumsods) pats par sevi nevar būt netaisnīgs līguma noteikums, bet gan netaisnīgs šis noteikums ir tikai tādā gadījumā, ja ir konstatējams kāds no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešajā daļā norādītajiem pamatiem. Puses Līgumā vienojušās par līgumsoda maksāšanas pienākumu tikai gadījumā, ja aizņēmējs nepilda ar aizdevuma līgumu uzņemtās saistības. Prasītāja ieskatā prasītais līgumsods 0,5 % dienā par maksājuma grafika ietvertās samaksas kārtības neievērošanu attiecībā uz aizdevuma atmaksu, līdz Prasītājs vienpusēji, atkāpjas no Līguma, nav atzīstams par nesamērīgu, turklāt līgumsoda maksāšanas pienākums iestājas tikai un vienīgi atkarībā no Atbildētāju rīcības.

[4.3] Līguma pamatnoteikumus, maksājumu grafiku un vispārējos noteikumos prasītājs (tā tekstā) ir parakstījis. Iebildumus par kādu no aizdevuma līguma punktiem nav izteicis, līdz ar to ir secināms, ka puses aizdevuma līgumā ir vienojušās gan par pamatsummas, gan par lietojuma procentu apmēru, gan par līgumsodu saistības neizpildīšanas gadījumam. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskata, ka ir pamats domāt, ka prasītājs (tā tekstā) ļaunprātīgi izvairās no saistību pildīšanās vai rīkojies vieglprātīgi un nolaidīgi attiecībā uz savu saistību pildīšanu.

[4.4] Līgumsods tiek rēķināts par no maksājuma grafikā noteiktajā datumā neveiktā/kavētā pamatsummas maksājuma kavējuma dienas, līdz neveiktā/kavētā maksājuma saņemšanas dienai. Kopējā aprēķinātā līgumsoda apmērs saskaņā ar Līguma 6.3. apakšpunktu ir 13 674,12 *euro*, kurš, saskaņā ar Civillikuma 1716. pantu aprobežots ar 10 % no pamatparāda, tas ir līdz 1664,73 *euro*. Ņemot vērā saņemtos līgumsoda maksājumus 964,42 *euro*, neapmaksātā līgumsoda apmērs uz prasības celšanas dienu ir 700,31 *euro*.

[4.5] Saskaņā ar Līguma vispārējo noteikumu 6.6. apakšpunktu aizņēmējs atlīdzina aizdevēja zaudējumus, kas tam radušies, veicot parāda piedziņu, tai skaitā tiesāšanās, pirmstiesas parāda piedziņas un ar tiesas un citu institūciju nolēmumu izpildi saistītos izdevumus. Izdevumus, kas

aizdevējam radušies saistībā ar brīdinājumu, atgādinājumu un SMS atgādinājumu par līguma noteikumu pārkāpšanu izsūtīšanu, aizņēmējs atlīdzina saskaņā ar spēkā esošo aizdevēja cenrādi - Aizdevēja apstiprināts maksas pakalpojumu izcenojumu saraksts (publiski pieejams mājaslapā un aizdevēja klientu apkalpošanas vietās).

[5] Atbildētāja pilnvarotā pārstāve /pers. F/ iesniedza paskaidrojumu (lietas 64. lapa). Paskaidro, ka Atbildētājs ir 1. grupas invalīds, gulošs uz gultas un nevar atbildēt tiesai. Ģimenes budžetu sastāda Atbildētāja invaliditātes pensija 119 *euro*, pabalsts no VSAA par Atbildētāja kopšanu 220 *euro*, kopējie ienākumi 339 *euro*. Ņemot visu vērā, nevar apmaksāt kredītparādu.

[6] Citi paskaidrojumi vai procesuāli lūgumi noteiktajā termiņā nav saņemti.

Tiesa atzīst, ka nav šķēršļu lietas izskatīšanai rakstveida procesā, jo pusēm ir nodrošināta iespēja izmantot procesuālās tiesības.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība apmierināma daļēji.

[8] Prasība pret Atbildētāju celta par aizdevuma saistības izpildi.

Civillikuma 1402. pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1934. pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

[8.1] Lietā nav strīds un ir pierādīts, ka 2009. gada 30. jūlijā starp Prasītāju kā aizdevēju un Atbildētāju kā aizņēmēju noslēgts aizdevuma līgums Nr. /numurs/ (turpmāk – Līgums, lietas 12.–15. lapa), saskaņā ar kuru Prasītājs aizdod Atbildētājam naudas summu 22 443,38 *euro* Atbildētāja saistību segšanai, noteikta procentu likme par aizdevuma izmantošanu. Līgums sastāv no pamatnoteikumiem (I daļa) un vispārējiem noteikumiem (II daļa), kurus Atbildētājs parakstījis, apliecinot, ka ar tiem iepazinies un sapratis to nozīmi.

Lietā nav strīds un ir pierādīts, ka 2009. gada 14. augustā starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgta Vienošanās Nr. 1, kura ir Līguma sastāvdaļa. Ar Vienošanos Nr. 1 noteikta procentu likme gadā par aizdevuma lietošanu – 12,53 % apmērā no aizdevuma summas, noteikta aizdevuma izsniegšanas kārtība un noteikts, ka aizdevuma summas un procentu atmaksa veicama saskaņā ar maksājumu grafiku. No pievienotā maksājumu grafika redzams, ka maksājumi veicami ik mēnesi no 2009. gada 15. decembra līdz 2024. gada 15. augustam vienādos maksājumos, izņemot pirmo un pēdējo maksājumu (lietas 19.–24. lapa).

[8.2] Tiesa atzīst, ka aizdevuma līgums ir reāllīgums, kura obligāta sastāvdaļa ir naudas vai citu atvietojamu lietu nodošana. Ja aizdevuma līguma priekšmets ir nauda, aizdevuma līgums stājas spēkā ar naudas nodošanas brīdi.

Tiesa atzīst, ka Prasītājs ir pierādījis, ka aizdevuma summa Atbildētājam ir izsniegta 2009. gada 14. augustā atbilstoši Līgumā noteiktai kārtībai (lietas 25. lapa).

[8.3] Atbildētājs nav apstrīdējis Līguma tiesiskumu. Tiesa atzīst, ka starp Prasītāju un Atbildētāju ar Līgumu nodibinājās aizdevuma saistības un Atbildētājam kā aizņēmējam bija pienākums pildīt tiesīgi noslēgto Līgumu, kā to paredz Civillikuma 1587. pants.

Ar Līgumu saskaņā ar Civillikuma 1753., 1756., 1757., 1946. pantu tika nodibināta arī Atbildētāja saistība par aizdevuma lietošanu maksāt procentus pēc norunātas likmes. Atbildētājam bija pienākums atdot saņemto aizdevumu, kā to noteic Civillikuma 1943. pants, un maksāt nolīgtos aizdevuma lietošanas procentus.

Atbildētājam atbilstoši Civillikuma 1828. pantam bija pienākums ievērot Līgumā noteiktos saistību izpildes termiņus – veikt aizdevuma un procentu maksājumus katru mēnesi saskaņā ar maksājumu grafiku.

[8.4] Lietā pierādīts, ka 2014. gada janvārī Prasītājs ir sagatavojis jaunu Līguma maksājumu grafiku sākot no 2014. gada 17. februāra, ar kuru samazināta ikmēneša maksājumu summa (lietas 28.–29. lapa).

[9] Tiesa atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp Prasītāju un Atbildētāju uz Līguma pamata, Atbildētājs atzīstams par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1. panta 3. punkta izpratnē, Prasītājs par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1. panta 4. punkta izpratnē, bet šo personu noslēgtie līgumi uzskatāmi par patērētāja kreditēšanas līgumiem minētā likuma 8. panta pirmās daļas izpratnē. Tāpēc pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmitajā daļā noteikts, ka tiesa, izšķirot strīdu izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. Minētā tiesību norma noteic tiesas pienākumu izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumus, šos noteikumus nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa, neatkarīgi no tā, vai patērētājs ir cēlis kādus konkrētus iebildumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. panta pirmā daļa noteic, ka līgumos, ko slēdz patērētājs, pusēm ir vienlīdzīgas tiesības. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. panta otrās daļas 5. punkts noteic, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgākā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām. Savukārt atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešajai daļai līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas ir pretrunā ar šā likuma 5.pantu (1. punkts), uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus (4. punkts). Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmā daļa noteic, ka ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs iepriekš sagatavotos līguma projektos nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

Tiesa atzīst, ka Līguma noteikumi maksāt aizdevuma lietošanas procentus nav netaisnīgi līguma noteikumi, nolīgtā aizdevumu lietošanas procentu likme ir samērīga un atbilstoša godīgai darījumu praksei, tirgus situācijai. Nav pamata atzīt, ka Līguma noteikumi nostādītu Atbildētāju kā patērētāju neizdevīgā stāvoklī un būtu pretrunā ar labticīguma prasībām.

[10] 2009. gada 30. jūlijā starp Atbildētāju un Prasītāju noslēgts Ķīlas līgums Nr. /numurs/ kā nodrošinājums Līguma saistību izpildei. Atbildētājs nodod ķīlā viņam uz īpašuma tiesību pamata piederošo nekustamo īpašumu "/nosaukums/", Sējas pagasts, Rīgas rajons (lietas 16.–18. lapa).

[11] Prasītājs norāda, ka Atbildētājs nepildīja Līguma saistības atbilstoši nolīgtajam. Pušu starpā 2010. gada 12. februārī, 16. jūnijā, 2015. gada 27. martā, 15. septembrī, 2016. gada 8. septembrī, 2017. gada 4. aprīlī un 26. oktobrī noslēgtas vienošanās par parāda atmaksu, paredzot uzkrāto parādu summu samaksas kārtību un termiņus (lietas 26., 27., 30., 31., 32., 33., 34. lapa).

Lietā pierādīts, ka Līguma darbības laikā starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgtas kopumā septiņas vienošanās par parāda dzēšanu, tai skaitā, pirms Līguma grafika grozījumiem divas vienošanās un pēc Līguma grafika grozījumiem piecas vienošanās. Atbildētājs nav iebildis pret jauno maksājumu veikšanas grafiku. Minētie apstākļi liecina, ka puses ir abpusēji piekritušas, ka Līguma saistību izpilde veicama saskaņā ar jauno maksājumu grafiku. Tiesa atzīst, ka jaunajā atmaksas grafikā noteiktā atmaksas kārtība nenostādīja Atbildētāju kā patērētāju neizdevīgākā stāvoklī.

[12] Civillikuma 1589. pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

[12.1] Saskaņā ar Līguma II daļas 5.1. apakšpunktu Prasītājs ir tiesīgs pirms termiņa vienpusēji atkāpties no Līguma un pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu no Atbildētāja gadījumā, ja Atbildētājs ir nokavējis no Līguma izrietošās maksājuma saistības izpildi kopā vismaz par sešdesmit dienām vai aizdevuma vai procentu maksājumu kavējumi pārsniedz 30 dienas vairāk kā trīs reizes gada laikā.

Tiesa secina, ka vienpusēja atkāpšanās no Līguma bija pielīgta.

[12.2] Prasītājs 2019. gada 27. novembrī sagatavojis paziņojumu Atbildētājam, paziņojot par vienpusēju atkāpšanos no Līguma ar 2019. gada 27. novembri, norādīta parāda summa un lūgts septiņu dienu laikā labprātīgai parādu samaksāt (lietas 35. lapa). Paziņojums Atbildētājam nosūtīts pa pastu uz deklarētās dzīvesvietas adresi (lietas 36. lapa).

[12.3] Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] pants paredz noteikumus attiecībā uz kredītiem, kuru atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku. Ņemot vērā, ka no Līguma izrietošo saistību izpilde ir nodrošināta ar hipotēku uz nekustamu īpašumu, par ko liecina noslēgtais ķīlas līgums, atkāpšanās no Līguma ir izvērtējama arī atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1] panta noteikumiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.[1]panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka kredīta devējam nav tiesību pieprasīt patērētājam, kas nav pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu izsniegtā kredīta pirmstermiņa atmaksu. Saskaņā ar panta ceturtās daļas 1. punktu par būtisku līguma pārkāpumu šā panta izpratnē uzskatāma kredīta atmaksas vai procentu samaksas maksājumu kavēšana ilgāk kā par 60 dienām vai biežāk kā trīs reizes gada laikā, katru reizi ilgāk par 30 dienām.

[12.4] No Līguma aprēķina un veikto maksājumu uzskaitījuma (lietas 8.–11. lapa) redzams, ka pēdējo reizi maksājums veikts 2018. gada 1. martā.

Civillikuma 1838. pants nosaka, ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo.

Atbildētājs nav apstrīdējis vienpusējas atkāpšanās no Līguma pamatotību, nenorāda, ka būtu veicis maksājumus, ievērojot nolīgto kārtību, nebūtu pieļāvis Līguma saistību izpildes nokavējumu, kas atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma regulējuma atzīstams par būtisku pārkāpumu un dod tiesības Prasītājam vienpusēji atkāpties no Līguma.

[12.5] Tiesa atzīst, ka Prasītājs bija tiesīgs atkāpties no Līguma 2019. gada novembrī, jo maksājumu kavējums pārsniedza 60 dienas.

Izmantojot pielīgtu tiesību vienpusēji atkāpties no līguma, kreditoram ar atkāpšanās brīdi ir tiesības saņemt no parādnieka visu saistību izpildījumu, kas noteikts ar attiecīgo līgumu, bet parādniekam ir pienākums dot visu saistību izpildījumu, jo pārstāj darboties ar līgumu norunāti saistības izpildes termiņi.

Tiesa atzīst, ka Līguma saistību izpildes termiņš iestājās 2019. gada 27. novembrī sakarā ar Prasītāja vienpusēju atkāpšanos no Līguma un Atbildētājam bija pienākums izpildīt visas no Līguma izrietošās saistības.

[13] Prasītājs norāda, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir 16 647,26 *euro,* aizdevuma lietošanas procenti no 2017. gada 15. jūnija līdz 2019. gada 27. novembrim ir 4615,61 *euro.* Aprēķini nav apstrīdēti.

[14] Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja izdevumus 14,80 *euro* par paziņojuma nosūtīšanu Atbildētājam.

Līguma II daļas 6.6. apakšpunkts paredz, ka aizņēmējs atlīdzina aizdevēja zaudējumus, kas tam radušies, veicot parāda piedziņu, tai skaitā tiesāšanās, pirmstiesas parāda piedziņas un ar tiesas un citu institūciju nolēmumu izpildi saistītos izdevumus. Izdevumus, kas aizdevējam radušies saistībā ar brīdinājumu, atgādinājumu un SMS atgādinājumu par līguma noteikumu pārkāpšanu izsūtīšanu, aizņēmējs atlīdzina saskaņā ar spēkā esošo aizdevēja cenrādi.

Tiesa atzīst, ka atbilstoši Prasītāja cenrādim paziņojuma par līguma laušanu nosūtīšanas izmaksas ir 14,80 *euro* (lietas 57.–58. lapa).

Lietā ir pierādīts, ka Prasītājs nosūtīja Atbildētājam paziņojumu par Līguma vienpusēju izbeigšanu, tāpēc Atbildētājam, pamatojoties uz Līgumu, ir pienākums samaksāt cenrādī noteikto maksu 14,80 *euro*.

[15] Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja līgumsodu.

Atbilstoši Civillikuma 1716. pantam līgumsods ir pametums, ko persona uzņemas ciest par savu saistību neizpildīšanu īstā laikā, tas var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Civillikuma 1717. pants noteic, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei (likuma redakcija spēkā no 2014. gada 1. janvāra).

[15.1] Līguma II daļas 6.3. apakšpunktā ir noteikts, ka par līgumā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu 1 % apmērā no nokavēto maksājumu par katru kavējuma dienu.

[15.2] Prasītājs aprēķināja Līguma 6.3. apakšpunktā paredzēto līgumsodu līdz 2019. gada 27. novembrim 13 674,12 *euro* apmērā, līgumsoda samaksai Līguma darbības laikā novirzīti 964,42 *euro*, Prasītājs lūdz piedzīt līgumsodu 700,31 *euro*. Prasītājs piemērojis līgumsoda likmi 0,5 % (lietas 52.–55. lapa).

[15.3] Saskaņā ar likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 21. pantu ar 2015. gada 1. janvāri ir piemērojami grozījumi Civillikuma 1716., 1717., 1722. pantā par līgumsoda noteikumiem.

Ar grozījumiem līgumsodu regulējošās tiesību normās likumdevējs ir mainījis līdz šim pastāvošo līgumsoda tiesisko regulējumu, atsakoties no sodīšanas funkcijas un paredzot, ka līgumsodam turpmāk būs preventīva (brīdinoša) un zaudējumu kompensēšanas funkcija, proti, atturēt pusi no līguma nepildīšanas un kompensēt otrai pusei zaudējumus.

[15.4] Katram savas tiesības jāīsteno labā ticībā un līgumsods nedrīkst kalpot par vienas puses peļņas avotu, līdzējs nedrīkst nepamatoti iedzīvoties uz otra līdzēja rēķina. Jebkurā gadījumā līgumsodam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei, kas sasaucas ar Civillikuma 1. pantā nostiprināto labas ticības principu. Darbība neatbilst godīgai darījumu praksei, ja līdzējs izmanto otras puses ekonomisko atkarību, maksātnespējas problēmas, pozīciju vājumu, neveic pasākumus, lai līguma pārkāpuma gadījumā mazinātu radītos zaudējumus, kavējas celt prasību, kas veicina nokavējuma procentu vai līgumsoda pieaugumu, u. c.

[15.5] Vērtējot līguma noteikuma taisnīgumu, atbilstību godīgai darījumu praksei, vērtējama ne tikai līgumsoda likme, bet vai līgumsods vispār pielīgts taisnīgi un atbilstoši godīgai darījumu praksei, nepārkāpj patērētāja tiesības, nostādot to neizdevīgā stāvoklī.

[15.6] Tiesa atzīst, ka līgumsoda noteikšana par saistības neizpildīšanu noteiktā termiņā līgumā pati par sevi nav netaisnīga un pretēja godīgai darījumu praksei un tiek pieļauta arī attiecībā uz patērētāju.

[15.7] Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta piektajā daļā teikto līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta septītā daļa nosaka, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt.

Kā jau vairākkārt atzīts arī tiesu praksē, parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda

katru līguma noteikumu atsevišķi (Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006. gada 7. marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14. punkts).

Prasītājs atzinis, ka Līgums ir tipveida līgums un Līguma noteikums par līgumsodu ir savstarpēji neapspriests. Prasītāja atsaukšanās uz apstākļiem, ka Līgumu Atbildētājs parakstījis, nepadara Līguma noteikumu par līgumsodu par apspriestu un taisnīgu. Arī apstāklis, ka Atbildētājs nav cēlis iebildumus pret Līguma noteikumu, nepadara noteikumu par taisnīgu un piemērojamu attiecībā pret patērētāju, jo noteikums ir vērtējams un netaisnīgs noteikums nav piemērojams neatkarīgi no tā, vai patērētājs ir cēlis kādus konkrētus iebildumus.

[15.8] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs kā tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir īstenot patērētāju tiesību un interešu aizsardzību, 2014. gada 4. aprīlī apstiprinātajās Vadlīnijās par nokavējuma procentu un līgumsoda piemērošanu ar patērētājiem noslēgtajos līgumos saistībā ar 2013. gada 4. jūlija grozījumiem Civillikumā, kā arī 2018. gada 24. aprīļa vadlīnijās ietvertas atziņas, ka samērīgs līgumsods nevar būt lielāks par 0,5 % no kavētā maksājuma.

[15.9] Konkrētajā gadījumā Līgumā noteiktais līgumsods 1 % apmērā no nokavētā maksājuma summas dienā sasniedz likmi 360 % gadā, pēc 100 kavējuma dienām līgumsods jau sasniegtu kavētā maksājuma lielumu. Šāds Līguma noteikums nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, likme uzskatāma par nesamērīgu un netaisnīgu. Šāda noteikuma piemērošanas rezultātā līgumsoda kopējais apmērs salīdzinoši īsā periodā sasniedz pamatparāda (nokavētā maksājuma) summu, kļūstot par nesamērīgi lielu, kas ir pretrunā ar labas ticības principu.

Prasītājs nav norādījis uz apstākļiem, ka sakarā ar saistību izpildes nokavējumu no Atbildētāja puses Prasītājam būtu radušies zaudējumi.

[15.10] Apstāklis, ka Prasītājs līgumsoda aprēķinam piemēro mazāku likmi, nekā noteikts Līgumā, neietekmē tiesas secinājumu par Līguma noteikuma neatbilstību Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām. Līguma noteikuma vērtējums nevar būt atkarīgs no tā, vai to piemērošanā vienā konkrētā gadījumā viens līgumslēdzējs izrāda labo gribu un neizmanto visas no šī noteikuma izrietošās tiesības uz līgumsoda pieprasīšanu, labprātīgi samazinot nolīgto likmi.

Tiesa atzīst, ka gadījumā, ja noteikums kopumā, tai skaitā nolīgtā likme, ir atzīstams par taisnīgu, tad Prasītājam kā kreditoram būtu tiesības pieprasīt līgumsodu arī mazākā apmērā nekā tas nolīgts.

Prasītājs, piemērojot līgumsoda likmi 0,5 %, nevis kā nolīgts 1 % dienā, faktiski atzīst nolīgtās likmes nesamērīgumu un nepiemērojamību Līguma attiecībām.

Tiesa ņem vērā, ka pušu starpā noslēgtās papildu vienošanās arī nesatur noteikumus, pušu vienošanās par līgumsoda likmes maiņu uz 0,5 %.

[15.11] Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 21. oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-206/2015 izteikta atziņa, ja līguma noteikums atzīts par negodīgu, tad tiesa to nepiemēro, nevis vērtē, kāds būtu līgumsaistību taisnīgāks noregulējums.

Līdz ar to nav pamata analizēt vai līgumsods ar likmi 0,5 % ir taisnīgs un piemērojams.

Tā kā Līguma noteikums, kas paredz saistību maksāt līgumsodu 1 % dienā, ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu, tas nav piemērojams vispār, neatkarīgi no tā, vai kopējais Prasītāja aprēķinātā līgumsoda apmērs citos apstākļos būtu vērtējams kā proporcionāls, samērīgs un atbilstošs Civillikuma 1716. pantā noteiktajam apmēram un neatkarīgi no tā, ka Prasītājs faktiski piemērojis zemāku līgumsoda likmi.

[16] Atzīstot par netaisnīgu Līguma noteikumu par līgumsodu, tiesa atzīst, ka Prasītāja ieturētie maksājumi, kas novirzīti līgumsoda samaksai 964,42 *euro*, ir novirzāmi Līgumā nolīgto aizdevuma lietošanas procentu daļējai samaksai. Šāda maksājumu novirzīšanas kārtība atbilst Civillikuma 1843. pantam un Līguma II daļas 2.5. apakšpunktam.

Atbildētāja paskaidrojumos norādītie apstākļi liecina par saistību izpildes grūtībām, taču tas nav pamats atbrīvot Atbildētāju no tiesīgi noslēgta Līguma saistību izpildes pienākuma.

Tā kā lietā nav celti konkrēti iebildumi par samaksas veikšanu citā apmērā, tiesa atzīst, ka no Atbildētāja Prasītāja labā pēc Līguma piedzenama pamatsumma 16 647,26 *euro*, aizdevuma lietošanas procenti no 2017. gada 15. jūnija līdz 2019. gada 27. novembrim 3651,19 *euro* un izdevumi par paziņojuma nosūtīšanu 14,80 *euro*. Prasība noraidāma daļā par aizdevuma lietošanas procentu 964,42 *euro* un līgumsoda 700,31 *euro* piedziņu.

[17] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu un Civillikuma 1753. pantu, 1759. panta 1. punktu, 1765. panta pirmo daļu Prasītājam nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no Atbildētājas likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas.

[18] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, no Atbildētāja Prasītāja labā proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram (92,43 %) piedzenami Prasītāja samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 920,28 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 4,96 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41., 56., 74., 93., 189., 193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/ par labu Bigbank AS aizdevuma parādu 16 647,26 *euro*, procentus par aizdevuma lietošanu no 2017. gada 15. jūnija līdz 2019. gada 27. novembrim 3651,19 *euro*, izdevumus par paziņojuma nosūtīšanu 14,80 *euro*, tiesas izdevumus 925,24 *euro*, kopā 21 238,49 *euro* (divdesmit viens tūkstotis divi simti trīsdesmit astoņi *euro* 49 centi).

Samaksa veicama "Swedbank" AS, konts Nr. LV08HABA0551023395885.

Noteikt /pers.A/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atzīt Bigbank AS tiesības saņemt no /pers. A/ 6 % gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laika posmu līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 700,31 *euro* un procentu par aizdevuma lietošanu 964,42 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas apelācijas sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese I. Tikuma